

Zeg maar nee, dan krijg er twee!?

Hof Amsterdam 28 oktober 2016, [ECLI:NL:GHAMS:2016:5267](#)

De informatieverplichtingen van een belastingplichtige jegens de fiscus reiken ver. De middelen om deze af te dwingen zo mogelijk nog verder. Daarbij kijkt de fiscus graag over de grenzen van het fiscale recht heen. Zo ook in deze casus, waarbij aan een drugshandelaar substantiële belastingaanslagen zijn opgelegd. Hiervoor worden dwangbevelen opgelegd, die ten uitvoer worden gelegd door middel van gijzeling. Nadat blijkt de gijzeling niet leidt tot betaling van de belastingaanslagen noch tot voldoende verstrekking van inlichtingen aan de ontvanger, gaat het Openbaar Ministerie over tot vervolging wegens het niet of onjuist/onvolledig verstrekken van inlichtingen op grond van artikel 64 en 65 (oud) Invorderingswet.

Op 20 december 2011 heeft de Hoge Raad arrest gewezen over deze samenloop van lijfswang en strafvervolging in verband met de inlichtingenplicht jegens de ontvanger.¹ De Hoge Raad oordeelt dat de uitleg van het hof over de Leidraad Invordering op grond waarvan een keuze zou moeten worden gemaakt tussen een civiele procedure en het toepassen van een strafsanctie te beperkt is. De zaak wordt derhalve teruggewezen naar het Hof Amsterdam. In de verwijzingsprocedure motiveert het hof uitvoerig dat sprake is van een schending van het ne bis in idem beginsel door te concluderen dat de toegepaste lijfswang in casu moet worden aangemerkt als een 'criminal charge'. Het Openbaar Ministerie wordt derhalve (wederom) niet-ontvankelijk verklaard.

Lijfswang wordt voor de tenuitvoerlegging van civiele vonnissen in fiscale kwesties zeer zelden toegepast. Niettemin komt deze sanctie prominenter in beeld, nu niet alleen de ontvanger, maar ook de inspecteur gebruik maakt van civiele procedures om de inlichtingenplicht af te dwingen. Ook blijft interessant of de dwangsom, die wordt opgelegd in discussies over de inlichtingenverplichting kan worden aangemerkt als een 'criminal charge'.

Hoewel de gelijkenis tussen lijfswang en een strafrechtelijke sanctie als gevangenisstraf wellicht meer tot de verbeelding spreekt, menen wij dat er goede argumenten zijn om te bepleiten dat ook de dwangsom als een sanctie moet worden aangemerkt.

Het laatste woord is hier nog niet over gezegd, zeker niet nu uit persberichten van het Openbaar Ministerie blijkt dat de eerste strafvervolgingen wegens schending van 47 AWR zijn ingesteld in kwesties waarin aan de betrokken belastingplichtigen ook reeds dwangsommen zijn opgelegd.

Verwijzing:

¹ HR 20 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:4606